

Daniel Romanovič Haličský: historická biografie

Vladimir Rossov

Představení disertační práce

Daniil Romanovič (kol. 1201-†1264) patří mezi nejzajímavějšími osobnostmi středověkých dějin. Byl to obratný politický hráč, odvážný vojevůdce a mocný vládce silné země, jehož skutky nemálo ovlivnily budoucí osudy jak východní, tak i střední Evropy. Obraz tohoto vládce se napevno vtiskl do historické paměti několika národů.

Daniil byl haličsko-volyňský kníže z rodu Rurikovců a nositel titulu „král Rusů“. Narodil se v rodině mocného haličsko-volyňského knížete Romana Mstislaviče. Vyrůstal na pomezí evropského Východu a Západu, měl značné zkušenosti s oběma těmito světy, které se snažil aplikovat ve své politické praxi. Do středoevropského prostoru výrazněji zasáhl v průběhu bojů o babenberské dědictví, kdy se po boku uherského krále Bely IV. postavil nárokům Přemysla Otakara II. Zaujal pozornost Svatého stolce jako možný pomocník pro řešení mongolského problému a přivedení rozsáhlých východoevropských končin do náručí římské církve. V roce 1254 propůjčil mu papež královskou korunu. Avšak spolupráce se Svatým stolicem netrvala dlouho. Na konci svého života byl Daniil donucen ke spolupráci s Hordou a podnikl řadu výprav proti Litvě a piastovským knížatům.

Jak vidíme, byla životní cesta tohoto Rurikovce dosti klikatá, přičemž příčiny některých jejích zvrátů dodnes zůstávají pro nás utajené. Zůstává zamlžen i obraz „krále Rusů“, oddělený od dnešního pozorovatele dálkou zhruba osmi staletí. Jak se dá osvětlit veřejné jednání jednoho z neslavnějších ruských vládců tragického pro východoevropské končiny 13. století? Jak je možné odhalit důvody tohoto jednání? Jak poznat člověka?

Historiografický diskurs

- 1) N. M. Karamzin
- 2) N. I. Kostomarov
- 3) S. M. Solovjev
- 4) M. S. Hruševskij

- 5) N. F. Kotljar
- 6) A. V. Majorov
- 7) D. Dąbrowski

Koncepce disertační práce

Úvodní slovo

I. Daniel Romanovič, panovník na pomezí světů

- a) Daniel a Haličané
- b) Daniel a svět piastovských knížat
- c) Kníže a král: poměr Daniela k vládcům Uher
- d) Kníže a Horda
- e) Apoštolský stolec, královský titul a císařský purpur

II. Obraz Daniela Romanoviče ve středověkém dějepisectví

- a) Nejstarší Romanovič na stránkách Haličsko-volyňského letopisu
- b) „Král Rusů“ v podání narativních pramenů mimoruského původu

III. Druhý život krále Daniela

- a) Královští dědicové a královské dědictví
- b) Proměny obrazu Daniela Romanoviče v moderní době a současnosti

Závěrem